

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1919 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om skyldighet i vissa fall för säljare av fastighet att, oberoende av huru länge han varit ägare till fastigheten, erlægga inkomstskatt för viss del av försäljningssumman.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar Källman, Ollas A. Ericsson, Wijk, Antonsson, Bäckström, frih. Fleming, Forssman, Boman, Vennersten, Jonsson i Hökhult, Rune, Holmström, Olsson i Kullenbergstorp, Bergman, Jespersen, Eliasson, Johannes Åkesson, Bärge i Katrineholm, Johansson i Kullersta och Jönsson i Fridhill.

Till bevillningsutskottet har hänvisats en inom andra kammaren av herr *Sjölander* väckt motion nr 165, vari hemställts, »att säljare av fastigheter, vilka ägts av dessa före den 1 januari 1915, skola, oberoende huru lång tid försålda fastigheten ägts, erlægga inkomstskatt för det belopp, varmed försäljningssumman överstigit taxeringsvärdet å fastigheten det år fastigheten försåldes».

Beträffande motiveringen härför får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt gällande lagstiftning är vinst genom avyttring av fast egendom, som förvärvats genom köp eller byte och varit i säljarens ägo under mindre än tio år, beskattningsbar såsom inkomst.

Motionären föreslår, att säljare av fastigheter, vilka ägts före den 1 januari 1915, skola oberoende av tiden för innehavet erlægga inkomst-

skatt för det belopp, varmed försäljningssumman överstigit taxeringsvärdet å fastigheten, då den såldes.

Förslaget har icke i detta sammanhang bestått annan motivering än att det synts motionären »skäligt och rättvist». Härutöver har emellertid hänvisats till en av samme motionär väckt motion, II: 164, som överlämnats till andra lagutskottet. I denna motion har framställts förslag om, »att riksdagen måtte besluta att till staten indraga *oskäliga* krigstidvinster, mellanhänder och s. k. jobbare vunnit genom handel med såväl jordbruksfastigheter som annan fastighet under åren 1915—1919».

Motiveringen för sistnämnda förslag kastar ett visst ljus även över den förevarande motionen, som eljest skulle förefalla ganska obegriplig, och torde därför böra här i vissa delar återgivas. Efter att hava erinrat om krigsårens omfattande spekulation i fastighetsaffärer anför motionären följande:

»Givet är, att åtskillnad måste göras på säljare och på arten av köp. En del säljare hava sålt sina ärvda eller före krigsåren innehavda fastigheter, på vilka de nedlagt arbete, för att övergå till annat yrke eller av ålderdomsskäl velat slå sig i ro, andra däremot hava genom sina köp endast haft för avsikt att på kortast möjliga tid förtjäna en förmögenhet utan att hava nedlagt motsvarande arbete, som berättigar till dylik vinst. Det är dessa kristidshajar, som i främsta rummet böra hållas efter.

Med harm har den lojala medborgaren iakttagit, huru den ena större jordbruksfastigheten efter den andra under kort tid, endast inom ett år, flera gånger om bytt ägare, och huru var och en av dessa gjort oförtjänta vinster. På samma gång har jordbruket på dessa gårdar, som råkat i jobbarehänder, lämnats alldeles å sido. Gårdar, som förut fött hundratals kreatur, ha stått utan nämnvärd kreatursbesättning till svårartad skada för produktionen.

Den allmänna opinionen fordrar, att dessa oförtjänta kristidvinster återbördas till samhället. Med anledning därav bör staten tillsätta en reduktionskommitté, vilken skulle erhålla maktbefogenhet att till staten indraga alla av mellanhänder och s. k. jobbare gjorda vinster å all fast egendom såväl i stad som landsbygd. I de fall eventuellt reduktionskommittén prövar skäligt, bör lindring kunna medgivas.

De, som sålt fäderneärvda gårdar eller före krigets början innehavda fastigheter, böra beläggas med skatt enligt skatteförordningen för den del av försäljningssumman, som överstiger fastighetens taxeringsvärde det år fastigheten såldes.

Försök att genom vilseledande uppgifter eller på annat sätt undan-

draga staten möjligheten att till samhället återbörda dessa oskäligen krigstidsvinster beläggas med frihetsstraff svarande mot förseelsen.

De penningemedel, som på detta sätt skulle komma statsverket till godo, böra, då det gäller jordbruksfastigheter, användas till befrämjande av jordbruket, särskilt egnahemsrörelsen, och, då det gäller annan fastighet, användas för bostadsfrågans lösning.»

Av det anförda torde framgå, att motionärens förslag i den till bevillningsutskottet hänvisade motionen utgör allenast ett komplement till motionen nr 164, som är huvudmotionen. Innebörden av förslaget i den förra motionen är uppenbarligen sådan, att motionären icke kan anses hava avsett ett bifall därtill, för den händelse huvudförslaget skulle falla.

Sistnämnda förslag har numera i enlighet med andra lagutskottets hemställan avslagits av riksdagens båda kamrar. Vid sådant förhållande har bevillningsutskottet i enlighet med det ovan sagda och utan att ingå på något detaljerat bedömande funnit sig sakna anledning att tillstyrka det föreliggande förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Sjölanders förevarande motion, II: 165,
icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 mars 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.
